

ÅRSRAPPORT | 2016

Rapport på egne virksomhetsmål og resultatoppfølging på nasjonale styringsparametere for 2016 og plan for virksomheten og disponering av statstilskuddet i 2017.

STEINERHØYSKOLEN
Rudolf Steiner University College

Professor Dahls gate 30, 0260 Oslo
+47 22540590
www.steinerhoyskolen.no
adm@steinerhoyskolen.no

INNHold

1	STYRETS BERETNING.....	2
1.1	STYRETS OVERORDNETE VURDERING AV DE SAMLETE RESULTATER, RESSURSBruk OG MÅLOPPNÅELSE FOR 2016	2
1.2	KORT OMTALE AV SENTRALE FORHOLD, INTERNE OG EKSTERNE, SOM HAR HATT BETYDELIG INNVIRKNING PÅ OPPNÅDDE RESULTATER	2
1.3	EN OVERORDNET FREMSTILLING AV DE VIKTIGSTE PRIORITERINGENE FOR 2017	3
1.4	STYRETS OVERORDNETE VURDERING AV STEINERHØYSKOLENS MULIGHETER OG UTFORDRINGER FREMOVER .	3
1.5	LIKESTILLING, DISKRIMINERING OG TILGJENGELIGHET	3
1.6	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP.....	4
2	INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	5
3	ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	6
3.1	SEKTORMÅL 1: HØY KVALITET I UTDANNING OG FORSKNING.....	6
3.2	SEKTORMÅL 2: FORSKNING OG UTDANNING FOR VELFERD, VERDISKAPING OG OMSTILLING	14
3.3	SEKTORMÅL 3: GOD TILGANG TIL UTDANNING	15
3.4	SEKTORMÅL 4: EFFEKTIV, MANGFOLDIG OG SOLID HØYERE UTDANNINGSSEKTOR OG FORSKNINGSSYSTEM .	15
4	STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	16
5	VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER.....	16
5.1	INSTITUSJONENS SAMFUNNSOPPDRAK OG EGENART.....	16
5.2	UTFORDRINGER OG FRAMTIDSUTSIKTER	17
5.3	STEINERHØYSKOLENS PRIORITERTE MÅL FOR 2017	19
5.4	HVORDAN SYNLI GGJØRES DETTE I BUDSJETTET?.....	20
6	FORELØPIG ÅRSREGNSKAP OG LEDELSESKOMMENTAR	22
6.1	LEDELSESKOMMENTAR FOR 2016.....	22

1 Styrets beretning

1.1 Styrets overordnede vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2016

Steinerhøyskolens samlede resultater for 2016 er positive og i tråd med høyskolens satsningsområder. Det var en økning i antall lærerstudenter som begynte studiet i 2016, antallet vitenskapelige publiseringer har økt og det er igangsatt viktig utviklingsarbeid og samarbeid med praksisfeltet og med Høyskolen i Oslo og Akershus. Etter forholdsvis store underskudd i 2014 og 2015, er økonomien trang, men stabil og under kontroll. Planer for reduksjon i bemanning og annen økonomisering ble utarbeidet og iverksatt, og det ble igangsatt et arbeid med å få flere forutsigbare finansieringskilder på plass.

Styret ser at Steinerhøyskolen tiltrekker seg flere søkere til grunnutdanningene enn tidligere, men fortsatt er det mange som ikke tar imot studieplassen. Styret mener at dette kan henge sammen med uklarheter knyttet til kompetanse og påbygningsmuligheter etter endt utdanning. Det er derfor gledelig at mange av disse spørsmålene nå er avklart, og at det har blitt tydeligere hvilke muligheter og kompetanse høyskolens kandidater har og kan oppnå. Steinerhøyskolen toppet studiebarometeret i 2016 så vel som i årene før, og studentene svarer at de helhetlig sett er svært fornøyde med utdanningsprogrammet de har valgt (både lærer- og masterstudentene ender på 4,8 av 5). Interne undersøkelser viser det samme. Studentene trekker frem at de er spesielt tilfredse med undervisning og veiledning, og mange setter stor pris på kombinasjonen av teori, praksis og kunstfag.

1.2 Kort omtale av sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater

Steinerhøyskolens definerte samfunnsoppdrag er å utdanne for steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter. Bredden i studietilbudet (les: strukturkostnader) og lavere antall studenter enn ønskelig, innebærer fortsatt betydelig press på økonomien og krever stram styring.

Etterspørselen etter steinerskolelærere øker de nærmeste årene på grunn av at mange ansatte i skolene nærmer seg pensjonsalder. Ifølge en undersøkelse gjennomført av Steinerskoleforbundet i 2013 vil steinerskolene trenge 320 nye lærere i løpet av en 10-års periode. Situasjonen i steinerbarnehagene er mindre akutt så lenge kravet til antall pedagoger pr. avdeling er som nå. For de sosialterapeutiske virksomhetene er det et reelt behov for utdannede innenfor høyere utdanning i helse- og sosialfag.

Steinerhøyskolen hadde ikke sponsorer eller andre inntekter utover statlige tilskudd, men det ble arbeidet systematisk for å finne nye og forutsigbare, langsiktige finansieringskilder for framtiden.

Bedre økonomi vil gjøre det mulig å:

- markedsføre studietilbudene og profilere Steinerhøyskolens verdier og egenart bedre
- forsterke fagmiljøet med forskning og førstestillingskompetanse
- øke lønninger og dermed øke muligheten for å sikre ung og kompetent arbeidskraft
- øke bemanning, faglig og administrativt

1.3 En overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene for 2017

Steinerhøyskolens prioriterte mål for 2017 er:

- å styrke relasjonene til Steinerhøyskolens oppdragsgivere, hele det steinerpedagogiske miljøet gjennom samarbeids- og utviklingsprosjekter, formidling og andre møtepunkter
- å øke tilstrømning og gjennomstrømning for samtlige studier
- å profilere egenart, verdier og kompetanse/kompetansemuligheter
- å realisere samarbeidet med Høyskolen i Oslo og Akershus om lærerutdanning, herunder utvikle en fellesgrad
- å styrke forskning og utviklingsarbeid
- å heve og ivareta kompetanse innenfor Steinerhøyskolens kjerneområder
- å øke Steinerhøyskolens inntekter

1.4 Styrets overordnede vurdering av Steinerhøyskolens muligheter og utfordringer fremover

Steinerhøyskolen representerer kvaliteter, verdier og et menneskesyn som mange slutter seg til. Det er derfor grunn til å tro at kompetanse på dette feltet i større grad vil bli etterspurt i årene som kommer. Derfor anses målet om å rekruttere langt flere studenter i framtiden som realistisk. Steinerhøyskolens muligheter ligger i å bli tydeligere og mer synlig, slik at flere finner frem til studietilbudene og verdiene de formidler. Det er oppnådd mye med hensyn til mobilitet, påbygnings- og gode overgangsordninger til annen utdanning, men for å realisere et slikt potensiale, må særlig to ting skje: Steinerhøyskolens tilbud og muligheter må bli godt kjent, og steinerpedagogisk utdanning og kompetanse må anerkjennes som likeverdig med annen utdanning på samme nivå og av samme varighet. Større synlighet og bedre dialog med øvrige aktører i universitets- og høyskolesektoren vil også bidra til at flere unge mennesker som deler Steinerhøyskolens verdier vil vurdere høyskolen som et fremtidig arbeidssted.

De største fremtidige utfordringene ligger først og fremst på tre områder:

- rekruttere nok studenter til å sikre videre drift på kort sikt og dekke steinerskolenes, - barnehagenes og de sosialterapeutiske virksomhetenes behov i framtiden
- svare på myndighetenes krav til og ambisjoner for universiteter og høyskoler og ivareta Steinerhøyskolens formål og eksistensberettigelse
- hente inn forutsigbar ekstern finansiering

1.5 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Stiftelsen hadde 20 årsverk i 2016. Ved årsskiftet ble 63 % av årsverkene utført av kvinner. Styret består av 5 kvinner og 3 menn.

Stiftelsen lønner ikke etter kjønn. Styret mener det ikke er behov for konkrete likestillingstiltak, og at det allerede tas tilstrekkelig hensyn til likestilling. Steinerpedagogisk kompetanse på det akademiske nivået høyskolen trenger er mangelfullt. Dette betyr eksempelvis at kjønn og etnisitet er underordnet faglige kvalifikasjoner.

Stiftelsen er en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, språk eller livssyn. Dette ivaretas gjennom like vilkår, rettigheter og muligheter i ansettelses- og arbeidsforholdet. Tiltak vurderes og utformes etter behov i virksomheten.

Steinerhøyskolen legger vekt på å tilrettelegge forholdene for studenter og besøkende slik at alle kan få godt utbytte av høyskolens tilbud. Per i dag må rullestolbrukere bruke en sideinngang for å komme direkte til heisen da det ikke har vært mulig for huseieren å installere rullestolheis.

1.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser)

Det er gjennomført ROS-analyse for 2016 i sammenheng med oppdatering av høyskolens plan for beredskap og krisehåndtering. ROS-analysen følges opp i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

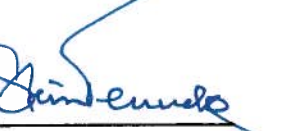
Kriseøvelser

Følgende kriseøvelser er gjennomført i 2016:

- 15. august: Alle medarbeidere gjennomgikk høyskolens system for beredskap og krisehåndtering og skriftlig informasjon ble delt ut.
- 18. august: Detaljert informasjon til alle studenter om rutiner ved brann, evakuering, trusler m.m. ble gjennomgått muntlig ved studiestart. Kontaktlærer gjennomgikk rutinene med sine studentgrupper.
- 27. august: Alle medarbeidere på masterprogrammets campus Vidaråsen, fikk informasjon om høyskolens og Vidaråsens system for beredskap og krisehåndtering. Skriftlig dokumentasjon ble delt ut.
- Førstehjelpskurs ble avholdt i 12. september 2016 for ansatte.
- 6. oktober: Masterstudentene på Vidaråsen fikk informasjon om rutiner ved brann, evakuering, trusler m.m. Den enkelte foreleser i samarbeid med studiekonsulent er ansvarlig for rutinene i undervisningssituasjoner på Vidaråsen.
- Informasjon om høyskolens rutiner og krisehåndtering inngår i studiehåndboken som alle studenter får tilgang til elektronisk og/eller i trykket versjon ved oppstart av studier.
- 1 brannøvelse/evakueringsøvelse ble gjennomført og evaluert i desember 2016.

Styringssystem for informasjonssikkerhet

Styringssystemet for informasjonssikkerhet ble kontrollert, evaluert og revidert i mai 2015 i samarbeid med våre leverandører. Ny gjennomgang av systemet vil skje i mai 2017.

 Ninon Onarheim Styreleder	 Lars Hektoen Nestleder	 Sissel Østberg Styremedlem	 Stein Tennebø Styremedlem
 Bente Edlund Styremedlem	 Frode Thorjussen Styremedlem	 Ingrid Reistad Styremedlem	 Maren Dybvik Styremedlem

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Steinerhøyskolen er en stiftelse som har som formål å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet. Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Høyskolens samfunnsoppdrag er å tilby steinerpedagogisk grunn-, etter- og videreutdanning til personer som arbeider eller skal arbeide i steinerbarnehager, steinerskoler og sosialterapeutiske virksomheter.

Steinerhøyskolen tilbyr per i dag akkrediterte studier på bachelor- og masternivå: Steinerpedagogisk lærerutdanning (bachelorgrad), Steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning (bachelorgrad), Form og farge i steinerpedagogisk perspektiv (60 studiepoeng, tidligere kalt *Studieår i billedkunstfag*) og Antroposofisk sosialpedagogikk (bachelorgrad), samt erfaringsbasert mastergrad i steinerpedagogikk. Som det går frem av studienes navn, er lærerutdanningene og mastergradsstudiet pedagogiske studier, form og farge i steinerpedagogisk perspektiv er et pedagogisk og kunstfagdidaktisk studieår mens sosialpedagogikk har grunnelementer både fra steinerpedagogikk og helsefag.

Steinerhøyskolen tilbyr også enkelte emner/emnegrupper som videreutdanning eller deler av grunnutdanning for studenter som av ulike grunner ikke kan ta hele studiet eller studere på heltid.

Per 1. oktober 2016 var det totalt 251 hel- og deltidsstudenter ved Steinerhøyskolen.

Steinerhøyskolens hadde 27 faglige og administrativt ansatte ved årsskiftet. Antall årsverk i 2016 var 20. Dette tallet vil bli lavere i 2017. I 2016 var Steinerhøyskolens totale omsetning 21,0 MNOK hvorav statstilskuddet utgjorde 11,5 MNOK.

Rapporter som gjelder for 2016 er publisert på *DBH*.

3 Årets aktiviteter og resultater

Resultater som gjelder nasjonale styringsparametere, er også omtalt under sektormålene.

	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016 ¹	Mål 2016 ²
Sektormål 1 Høy kvalitet i utdanning og forskning				
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid	20 %	47 %		
Andel mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid	47 %	67 %		
Andelen PH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år	0	0	0	
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,5	4,8		
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter		27,1		
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	0,28	0,9 estimat		
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	0	0	0	
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	0	0	0	
Sektormål 2 Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling				
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	91 % (estimat)	69 % (estimat)		
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	0	0	0	
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	0	22.400		
Andel forskningsinnsats i MNT-fag	0	0	0	
Sektormål 4 Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem				
Antall studiepoeng per faglig årsverk	462	625		
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	0	0	0	

3.1 Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

3.1.1 Kvantitativ styringsparameter: Gjennomføring av bachelor- og masterstudier

Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid: 47 %

¹ Kun for de som har satt opp et måltall

² Kun for de som har satt opp et måltall

Andel masterkandidater som fullfører på normert tid (3 år på deltid): 63 %

Gjennomstrømming, studiepoengproduksjon og normert tid

Steinerhøyskolen er kontinuerlig opptatt av å opprettholde og forbedre gjennomstrømmingen ved de ulike studietilbudene. Individuell utdanningsplan utarbeides for studenter som ikke har mulighet til å fullføre studier på normert tid grunnet helse eller andre forhold. Steinerhøyskolen gir god veiledning og oppfølging (jfr. NOKUTs Studiebarometeret og interne undersøkelser av studiekvalitet og læringsmiljø), har god oversikt og fanger opp de studentene som kan og vil fullføre sine studier.

Andel studenter som gjennomfører studiene på normert tid er fortsatt lavere enn ønskelig. Studentgruppene er små, og naturlige variasjoner fra kull til kull får store utslag. Det er derfor vanskelig å vurdere hva tallene egentlig betyr. Det er lite som tyder på at det henger sammen med mangelfull oppfølging av studentene jfr. *Studiebarometeret 2016*. I NOKUTs og våre egne undersøkelser kommer det tydelig frem at studentene er fornøyd med undervisningen, oppfølgingen, studiets innhold og læringsmiljø. Det vurderes slik at det er utenforliggende faktorer (alder, familie, helse m.m.) som i stor grad er årsak til avbrudd, permisjoner og lignende.

Vi har analysert statistikken fra DBH og ser noen årsaker til lav gjennomstrømningsprosent:

- Lav tilstrømming er en påvirkende faktor. Høyskolens hovedmålsetting er å øke studenttilstrømming.
- Gjennomsnittsalderen ved høyskolens studier har de siste årene vært nokså høy, godt over 30 år, noe som kan tilsa at mange av studentene er i en livssituasjon som kan føre til at ordinært studieløp ikke lar seg gjennomføre. Det er også en økende forespørsel om innpassing i grader.

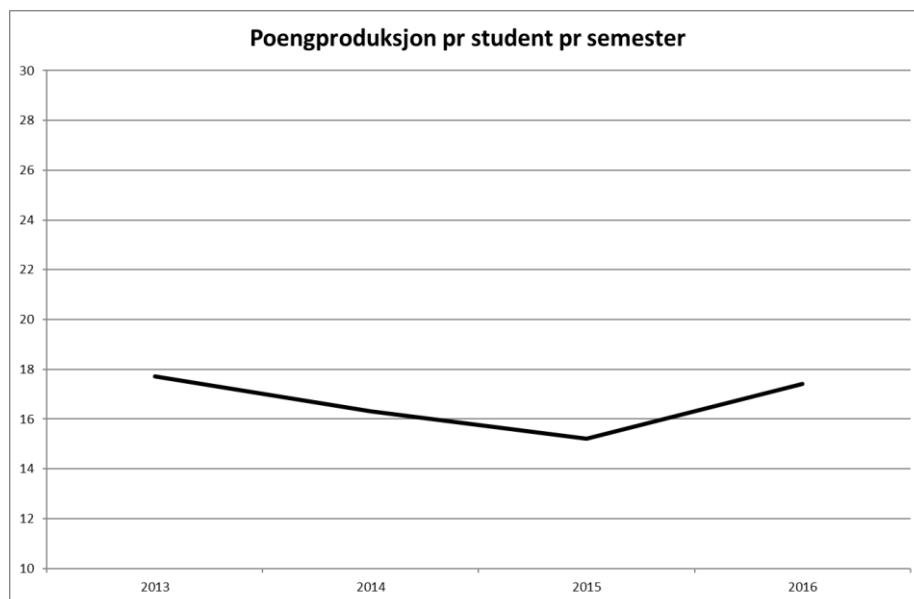
Steinerhøyskolen implementert et nytt studieadministrativt system høsten 2015, og dette vil på sikt gi bedre data om studenters studieløp og gjennomføring på individnivå.

De siste årene har etterspørselen etter kompetanseheving i steinerskolene og -barnehagene blitt stadig høyere. Steinerhøyskolen tilbyr enkeltemner fra lærer- og barnehagelærerutdanningen som videreutdanning eller deler av heltidsutdanningen. Dette har medført en økning i studenttall og studiepoengproduksjon totalt sett, men har samtidig ført til at poengproduksjonen per student har gått ned (jfr. tabell nedenfor). Denne utviklingen understreker Steinerhøyskolens behov for å øke tilstrømmingen til høyskolens grunnutdanninger, heltid.

Studiepoengproduksjon, gjennomsnitt per student på tvers av:

- Studieprogram heltid/deltid (60, 40 eller 36 studiepoeng per år)
- Studiebelastning per program (fra 15 til 60 studiepoeng per år)
- Videreutdanning/enkeltemner (15 eller 30 studiepoeng per år)

År	Studiepoeng per student Vårsemesteret	Studiepoeng per student Høstsemesteret	Studiepoeng per student Hele året
2016	19,5	15,3	34,8
2015	18,8	12,1	30,4
2014	18,0	15,1	32,6
2013	17,7	17,7	35,4
2012	20,4	21,0	41,4
2011	20,2	19,1	39,2

Vi ser en klar forbedring i 2016, men tallene influeres av stor andel deltidsstudenter og at en stor andel av studentene ikke gjennomfører på normert tid.

Steinerhøyskolens kvalitetspolitikk er å sørge for god kommunikasjon, lave terskler og åpne dører slik at dialog og samhandling blir enklest mulig. Det er små og gjennomsiktede forhold ved høyskolen, og relasjonen mellom studenter og høyskolens medarbeidere sikrer studentene nødvendig oppfølging og tilrettelegging for å kunne nå studiets målsettinger. Studentene får god informasjon om de ulike emnenes inndeling og mål, krav til oppmøte, arbeidskrav, forventet arbeidsomfang, pensumlitteratur og hvordan faglig nivå og egnethet blir vurdert og kontrollert. Hver student har dessuten en mentor de kan rådføre seg med og som tar initiativ overfor studenter som står i fare for å miste grepet på studiene. God informasjon og oppfølging (oppgaveveiledning og tilbakemelding, praksisveiledning og mentorordning) bidrar til å skape klarhet og sikre at læringsutbyttet kan nås.

Det gjennomføres årlige studentevalueringer som tar for seg ulike sider av studiets kvalitet. Studentenes vurdering av hvilke muligheter de har hatt til å oppnå forventet læringsutbytte blir besvart i de spørsmål evalueringene tar opp. I tillegg utformes det årlige eksamensrapporter som evaluerer resultatene samt viser en utvikling over tid. Steinerhøyskolens faglig ansatte og ledelse analyserer resultatene fra disse evalueringene og vurderer om tiltak bør igangsettes, og i tilfelle hvilke.

Studentenes gjennomstrømming på normert tid (se tabell side 6) ligger i 2016 over landsgjennomsnittet for fulltidsstudieprogrammene for sektoren. Kvalitetssikringssystemet legger opp til årlige evalueringer fra studentgruppene, og det er ingen indikasjoner på at høyskolens undervisning eller oppfølging av studentene er medvirkende til lav gjennomstrømming i 2016.

Gjennomføring på Steinerhøyskolens studier ligger, som nevnt tidligere, over landsgjennomsnittet, og vi kan dermed konkludere med at studentenes muligheter til å oppnå læringsutbyttet er god.

Nedenfor fremgår en oversikt over Steinerhøyskolens studieprogrammer:

Studieprogram	Varighet	2015	%	2016	%
Master	3 år – 120 stp		47,6		63,2
Sosialpedagogikk	4 år – 180 stp		*		52,2
Lærerutdanning	3 år – 180 stp		20		33,3
Barnehagelærer	3 år – 180 stp		20		62,5
Barnehagelærerutdanning, deltid	5 år – 180 stp		50		*
Form og farge i steinerpedagogisk perspektiv (Studieår i billedkunstfag)	1 år – 60 stp		64,3		87,5

* Ingen ordinære avgangsstudenter på dette programmet i 2016.

Steinerhøyskolens prioriterte mål på dette området

I høyskolens prioriterte plan for 2016 har det vært et satsingsfelt under sektormål 1 å øke tilstrømningen til studiene, og til grunnutdanningene i særdeleshett. Dette anses for å være et av de viktigste målene for 2016, og det ble igangsatt tiltak for å bli mer synlig på en rekke områder, høyskolens egenart, verdier og studietilbud. Nettsidene har blitt oppgradert betydelig, og formidlingsaktiviteten er høy blant høyskolens medarbeidere (se tabell side 13).

Samtidig har det vært arbeidet for å gjøre studiene mer attraktive for studenter. Særlig viktig har det vært å klargjøre hvilke overgangs- og påbygningsmuligheter studentene har, og hvordan kandidater fra Steinerhøyskolen kan få eller bygge opp kompetanse for å arbeide i offentlige skoler og barnehager. Her er det lagt ned et betydelig arbeid, og per i dag er det gode muligheter for å kunne tilby en fellesgrad med HiOA på lærerutdanning fra 2018. Studenter som begynner på Steinerhøyskolens lærerutdanning i 2017 kan søke innpassing i grunnskolelærerutdanningen ved HiOA etter en modell som er utarbeidet i samarbeid. Det var derfor gledelig at flere studenter startet på lærerutdanningen i 2016, 19 i 2016, mot 14 i 2015. Dette er et skritt i riktig retning.

Når det gjelder barnehagelærerutdanningen, er det tatt kontakt med Kunnskapsdepartementet for å få en ny vurdering av kompetansen til Steinerhøyskolens barnehagelærerkandidater. Per i dag gir offentlig barnehagelærerutdanning kompetanse til å arbeide som pedagogisk leder eller styrer i offentlige og private barnehager, mens Steinerhøyskolens barnehagelærerutdanning, som er på samme nivå og har samme varighet, kun gir kompetanse for arbeid som pedagogisk leder og styrer i steinerbarnehager. Vi mener det ville styrke Steinerhøyskolens arbeid med rekruttering dersom steinerbarnehagelærere fikk likeverdig kompetanse som offentlige barnehagelærere.

Sosialpedagogene som er utdannet fra Steinerhøyskolen, har allerede samme kompetanse som miljøterapeuter og miljøarbeidere i kommunal og offentlig tjeneste.

3.1.2 Kvantitativ styringsparameter: Gjennomføring av ph.d.-utdanningen

Steinerhøyskolen har ikke ph.d.-utdanning.

3.1.3 Styringsparameter: Studentenes studieinnsats og tilfredshet

*Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter (Studiebarometeret): 27,1 timer

* Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten (Studiebarometeret): 4,8

Steinerhøyskolens studenter ligger godt over landsgjennomsnittet for begge styringsparametrene. Det er gledelig, men særlig når det gjelder tidsbruk, mener vi det kan være rom for forbedringer.

3.1.4 Styringsparameter: Vitenskapelig publisering

* Antall publikasjonspoeng per faglige årsverk (DBH): 0,9 (estimat)

I Steinerhøyskolens strategiske langtidsplan (2015 - 2020) skisseres en langsiktig og helhetlig plan for forsterkning av forskning, utviklingsarbeid og publisering. Steinerhøyskolens samfunnsoppdrag er å utvikle steinerpedagogikkens egenart, dvs. å ivareta og styrke samspillet mellom forskning og utdanning internt og mot samarbeidspartnere.

Steinerhøyskolens prioriterte mål innenfor forskning og utvikling for 2016:

- øke vitenskapelig publisering – bli mer synlig innenfor fagområdet pedagogikk og oppvekst
- være synlig og tydelig i verdispørsmål rundt pedagogikk, skole og oppvekst i offentligheten (formidling)

Vitenskapelig publisering 2016

Steinerhøyskolens medarbeidere har i 2016 økt produksjonen av fagfellevurderte artikler:

Bok / Vitenskapelig monografi

Stabel, Anne-Mette.

Hva skal vi med skole? Steinerskolens historie i Norge 1926-2016. Pax Forlag 2016 (ISBN 9788253039077) RSH

Tidsskriftspublikasjoner / Vitenskapelig artikler

Eftestøl, Torbjørn.

Stirb und Werde: The Creation of Thinking in Gilles Deleuze's Philosophy. *Cosmos and History : The Journal of Natural and Social Philosophy* 2016 ;Volum 12.(1) s. 67-86, RSH

Hoffmann, Vera.

Creating place-based Waldorf festivals An Ethnographic study of festivals in two non-European Waldorf schools. *Research on Steiner Education* 2016 ;Volum 7.(2) s. 88-104, RSH

Kolstad, Hans.

Role of Art, Religion and Morality in Higher Education. *Research on Steiner Education* 2016 ;Volum 7.(2) s. 1-17, RSH

Lindholm, Markus; Angles d'Auriac, Marc; Thaulow, Jens; Hobæk, Anders.

Dancing around the pole: holarctic phylogeography of the Arctic fairy shrimp *Branchinecta paludosa* (Anostraca, Branchiopoda). *Hydrobiologia* 2016 ;Volum 772.(1) s. 189-205
NIVA RSH UiB

Lindholm, Markus; Wolf, Raoul; Finstad, Anders; Hessen, Dag O.

Water browning mediates predatory decimation of the Arctic fairy shrimp *Branchinecta paludosa*. *Freshwater Biology* 2016 ;Volum 61.(3) s. 340-347
NIVA NTNU RSH UiO

Mathisen, Arve; Thorjussen, Frode.

Imitation, Interaction and Recognition Communication between Children and Adults in the Waldorf Kindergarten. *Research on Steiner Education* 2016 ;Volum 7.(2) s. 18-32, RSH

Sparby, Terje Stefan.

Rudolf Steiner's Idea of Freedom. As Seen in the Panorama of Hegel's Dialectic. *Epoché: A Journal for the History of Philosophy* 2016 ;Volum 21.(1) s. 173-196, RSH

Straume, Ingerid.

Pedagogikk, betydningstap og selvrefleksjonens grunnlag. *Studier i Pædagogisk Filosofi* 2016 ;Volum 5.(1) s. 3-17, UiO RSH

Weisser, Hanne.

Barsel i berget: Balladen om liti Kjersti og Bergekongen belyst i en sosialhistorisk kontekst, med særlig blick på en dølgsmålssak i Telemark. *Tidsskrift for kulturforskning* 2016 ;Volum 15.(1) s. 103-121, RSH

Presentasjon av forskningsarbeider:

Bjørnholt, Margunn; Stefansen, Kari

Work-family adaptations among Norwegian and Polish families living in Norway: understanding links between policy, practice and gender equality. EFSR; 2016-08-31, HIOA RSH

Bjørnholt, Margunn; Stefansen, Kari

Work-family adaptations and Institutional support systems. Polish families in Poland and Norway. Women and men facing everyday challenges. work and life demands in the context of gender; 2016-05-19 - 2016-05-21, HIOA RSH

Stefansen, Kari; Bjørnholt, Margunn

Work-family adaptations among Norwegian and Polish families living in Norway. Women and men facing everyday challenges. Work and life demands in the context of gender; 2016-05-19 - 2016-05-21, HIOA RSH

Stefansen, Kari; Bjørnholt, Margunn

Work-family adaptations among Norwegian and Polish families living in Norway. Research network on Polish migration to Norway; 2016-04-21 - 2016-04-22, HIOA RSH

Stabel, Anne-Mette

Resultatene fra Anne-Mette Stabels doktorgradsavhandling er etterspurt, og høsten 2016 ble boken «Hva skal vi med skole? Steinerskolens historie i Norge 1926 – 2016» utgitt på Pax forlag. Boken er basert på Stabels doktoravhandling, og i tillegg har hun ført historien videre fra 2005 frem til 2016. Hun har holdt en rekke foredrag og presentasjoner av sitt arbeid i steinerpedagogiske fora i Norge og Sverige. Hun hadde også et innlegg på konferansen «The Beautiful Risk of Education» der professor

Gert Biesta var hovedtaler. Konferansen ble arrangert av Steinerhøyskolen og Høyskolen i Oslo og Akershus 27. oktober 2016.

Edlund, Bente

Resultater fra doktorgradsarbeid og boken «Kulturøyer» (Antropos forlag, 2010) danner grunnlag for Edlunds formidlingsarbeid og deltakelse i ulike faglige nettverk innenfor sosial- og spesialpedagogikk. Hun er etterspurt som foredragsholder i inn- og utland.

Mathisen, Arve

Arve Mathisen har formidlet resultatene fra forskningsprosjektet «Skoletid» i en rekke sammenhenger, både muntlig og i form av pedagogiske artikler. I 2016 oppnådde han også at dette arbeidet ble sitert: Alhadeff-Jones, Michel. (2016). *Time and the rhythms of emancipatory education: Rethinking the temporal complexity of self and society*. New York, NY: Routledge.

Han hadde også et innlegg på konferansen «The Beautiful Risk of Education» der professor Gert Biesta var hovedtaler. Konferansen ble arrangert av Steinerhøyskolen og Høyskolen i Oslo og Akershus 27. oktober 2016.

To konferanser i oktober 2016: *The Beautiful Risk of Education* og *Balansekunst*

Begge konferansene ble arrangert i oktober 2016. De hadde henholdsvis 300 og 240 deltakere.

«The Beautiful Risk of Education» var en åpen konferanse arrangert av Høyskolen i Oslo og Akershus (HIOA) og Steinerhøyskolen. Konferansen hadde følgende konferansebidrag:

What are the Risks of the Beautiful Risks of Education?

Professor Gert Biesta, Brunel University of London

Perspektiver fra lærerutdanningen

Aslaug Andreassen Becher, HIOA

Ellen Konstanse Hovik, HIOA

Arve Mathisen, Steinerhøyskolen

Anne-Mette Stabel, Steinerhøyskolen

«Balansekunst» var Steinerskolenes nasjonale lærerstevne 2016. Det ble arrangert av Steinerhøyskolen i samarbeid med Steinerskolen i Bærum. Professor Gert Biesta var konferansens hovedtaler og holdt blant annet foredraget "The Gift of Steiner/Waldorf Education: A View from the Outside."

Kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling

Steinerhøyskolens formidlingsaktivitet er svært høy sett i forhold til antall medarbeidere, og den avhenger av behovene som meldes fra steinerpedagogiske virksomheter og fra arenaer som er interessert i steinerpedagogiske verdier eller perspektiver. I 2016 har Steinerhøyskolens medarbeidere meldt inn følgende formidlingsbidrag:

Formidlingsaktivitet 2016

Type formidling	i Norge	i utlandet	Totalt
Foredrag og kursvirksomhet	100	25	125
Konferansebidrag	16	5	21
Artikler/kronikker og debattinnlegg	36	4	40
Bokutgivelser/doktoravhandlinger	3	0	3
Kunstneriske prosjekt, utstillinger, forestillinger, konserter	16	8	24

Oppsummering og vurdering av Steinerhøyskolens mål for 2016 innenfor området:

- øke vitenskapelig publisering – bli mer synlig innenfor fagområdet pedagogikk og oppvekst
- være synlig og tydelig i verdipørsmål rundt pedagogikk, skole og oppvekst i offentligheten

Målet med arbeidet er å styrke og videreutvikle både den akademiske, profesjonsrettede og kunstneriske kompetansen ved høyskolen; og å se disse feltene i sammenheng.

Høyskolen er tilfreds med framdriften i langsiktige prosjekter som er igangsatt og resultatene av satsningsområdene. Det har lyktes Steinerhøyskolen å bli mer synlig innenfor fagområdet gjennom økt vitenskapelig publisering og økt formidlingsaktivitet om viktige pedagogiske spørsmål og verdier. Flere prosjekter er langsiktige og vil gi resultater på lengre sikt.

Samspill mellom forskning og utdanning

Den forskningen som utføres ved Steinerhøyskolen bringes inn i undervisning og i pensumlitteratur. I samarbeid med steinerskoler, -barnehager, forbund og steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner i Norden har Steinerhøyskolen vært med på å bygge opp et felles forskningsnettverk (NORENSE) med en praksisnær forskningsprofil. Den praksisnære forskningen kan bidra til en samlet forskningskultur med samvirke mellom kunnskapsutvikling i skole, utdanning og forskning.

NORENSE COUNCIL (NC) er forvaltere av det nordiske forskningsprogrammet NORENSE og ble i 2016 ledet av førsteamanuensis Anne-Mette Stabel. Det består av tolv medlemmer som representerer høyskolene, steinerskolene, steinerbarnehagene, foreldreforeningene og forbundene i Norge, Sverige og Finland. I 2016 utbetalte NORENSE til sammen NOK 350 000 til to ulike forskningsprosjekter.

Internasjonalt samarbeid for å styrke fagmiljøet

Steinerhøyskolen har en samarbeidsavtale med Alanus Hochschule für Kunst und Gesellschaft (www.alanus.de) i Tyskland vedrørende utveksling av fagpersonell og studenter. Alanus tilbyr dessuten en tyskspråklig variant av Steinerhøyskolens internasjonale masterstudium som i Norge har engelsk som undervisningsspråk. Samarbeidet bidrar til et større fagmiljø og tettere kontakt rundt faglige spørsmål knyttet til forskning og forskningens betydning i undervisningen.

Tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education)

Samarbeidet med Alanus Hochschule har vært betydningsfullt på flere plan, bl.a. med etableringen av det felles fagfellevurdert elektroniske tidsskriftet RoSE (<http://www.rosejourn.com>). I 2016 kom det internasjonale forskningstidsskriftet ut i to nye utgaver på engelsk og tysk, blant annet med to artikler fra Steinerhøyskolens faglig tilsatte.

ENASTE (European Network for Academic Steiner Teacher Education)

ENASTE består av ti steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner som har eller arbeider for å få akademisk akkreditering. Nettverket har sitt sete i Wien og arrangerer konferanser hvor grunnleggende verdier og innhold i lærerutdanningene drøftes. Ett av numrene til RoSE var i sin helhet viet ENASTEs lærerutdanningskonferanse i 2016.

Oppsummering og vurdering

Alle prosjekter har som mål å fordype og videreutvikle samspillet mellom forskning og utdanning ved Steinerhøyskolen. Samarbeidet med steinerskoler, -barnehager og sosialterapeutiske virksomheter samt høyskolens formidling av resultater og funn kan bidra til å videreutvikle/endre praksis på kortere og lengre sikt. Så langt er viktige tema satt på dagsorden. Resultater som er kommet frem til nå viser seg å være relevante for høyskolens utdanninger, for skoler, barnehager og sosialterapeutiske virksomheter.

3.1.5 Styringsparameter: EU-samarbeid

* Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (Forskningsrådet/NIFU): 0

* Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus + av totalt antall studenter (DBH): 0

Steinerhøyskolen har ingen Horisont 2020-kontrakter. Det er heller ikke utvekslingsstudenter på noen av våre studieprogrammer, men ti lærer- og barnehagelærerstudenter har hatt 4 - 5 ukers praksis i utlandet. Studentene har hatt praksis i følgende land: Danmark, England, India, Island, New Zealand og USA i 2016.

Steinerhøyskolens masterprogram er internasjonalt, og dette sørger for at det er god utveksling mellom norske og internasjonale masterstudenter.

3.2 Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

3.2.1 Styringsparameter: Relevans i utdanningen

* Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning (NIFU/Kandidatundersøkelsen)

Vi har undersøkt med NIFU og Steinerhøyskolen har ikke data fordi det for få kandidater. Våre egne tall viser at det er ca. 69 % av masterkandidatene som er i relevant arbeid eller i videre studier (ph.d) et halvt år etter fullført utdanning.

3.2.2 Styringsparameter: Innovasjon

* Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk (DBH): 0

* Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk (DBH): NOK 22.400

Steinerhøyskolen har etter hvert fått oppdrag fra det øvrige steinerpedagogiske miljøet, blant annet å arrangere konferanser, gjøre utredninger og tilgjengeliggjøre faglige ressurser. Det er også bevilget mer støtte til forskning, utviklingsarbeid og formidling fra flere kilder enn tidligere.

3.2.3 MNT-fag:

* Andel forskningsinnsats i MNT-fag (NIFU/ FoU-statistikken): 0

Steinerhøyskolens arbeid for å sikre relevans i studieprogrammene

Steinerhøyskolens viktigste oppdragsgivere og samarbeidspartnere er Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet, Sosialterapeutisk forbund og Steinerskolenes foreldreforbund. Sammen med disse aktørene drøftes overordnede målsettinger og overordnede planer legges. Alle viktige spørsmål som berører utdanningene blir kommunisert gjennom forbundene eller direkte til og fra de ulike praksisfeltene. Det konkrete samarbeidet om for eksempel praksis og praksisplasser skjer med de enkelte steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter og med ansvarspersoner i de aktuelle foretakene.

3.3 Sektormål 3: God tilgang til utdanning

3.3.1 Styringsparameter: Dimensjonering

* Kandidattall på helse- og lærerutdanningene, jf. måltall (DBH)

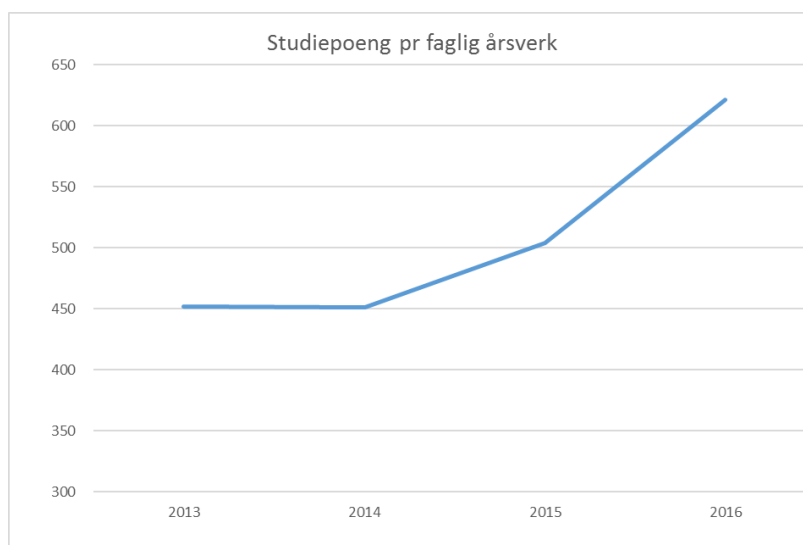
Styringsparameteret gjelder ikke for Steinerhøyskolens studieprogrammer.

3.4 Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

3.4.1 Styringsparameter: Effektivitet

* Antall studiepoeng per faglig årsverk (DBH)

2013	2014	2015	2016
416	412	463	626

Økonomiske resultater i 2016

Etter et turbulent og vanskelig år i 2015 er økonomistyring og økonomiske resultater stabilisert i 2016. Det har vært arbeidet systematisk med prognoser, som helt siden mai 2016 har vist det resultatet året endte med. Økonomien er fortsatt svak, men under kontroll. Det er ingen risiko for økonomisk eller likviditetsmessig krise i 2017

Studentrekrutteringen er ganske stabil, men fortsatt ikke tilfredsstillende. Høsten 2016 var totalt antall studenter på samme nivå som et år tidligere.

Mål for 2016 var å få til god kvalitet til reduserte kostnader.

3.4.2 Kvantitativ styringsparameter: Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Steinerhøyskolen har i 2016 hatt to tilsatte professorer i til sammen 0,3 stilling (gjennomsnittstall), begge er menn.

3.4.3 Midler tildelt over kap. 281 post 70

Steinerhøyskolen har ikke mottatt midler over kapittel 281 post 70 i 2016.

4 Styring og kontroll i virksomheten

Økonomisk styring og kontroll ble innskjerpet kraftig i løpet av 2015, blant annet ved å implementere nytt regnskapssystem og etablere nye rutiner for behandling og attestering av bilag.

Regnskapet er nå alltid ajourført og kan avsluttes når det er behov for det, senest hvert kvartal. Ved regnskapsavslutning sammenlignes det mot detaljert budsjett, og eventuelle avvik blir fulgt opp.

Oppdatert prognose for året utarbeides ved hver regnskapsavslutning.

Økonomisk oppfølging er tema på alle styremøter, på kollegiemøter, og på månedlige ledermøter.

Inntil videre leveres en omfattende rapporteringspakke til Kunnskapsdepartementet hver annen måned.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Institusjonens samfunnsoppdrag og egenart

Steinerhøyskolen er den eneste høyskolen i Norden som tilbyr profesjonsutdanning og studier for steinerpedagoger og medarbeidere for skole, barnehager og sosialterapeutiske virksomheter på bachelor- og mastergradsnivå. Det steinerpedagogiske miljøet i Norge er lite, men behovene er like mangfoldige som i annen pedagogisk virksomhet. Det betyr at Steinerhøyskolen må kunne tilby både en viss bredde og fleksibilitet i studiene, og samtidig bevisst og aktivt rekruttere studenter fra hele Norden til profesjonsutdanningene og tilbud innenfor etter- og videreutdanning.

5.2 Utfordringer og framtidsutsikter

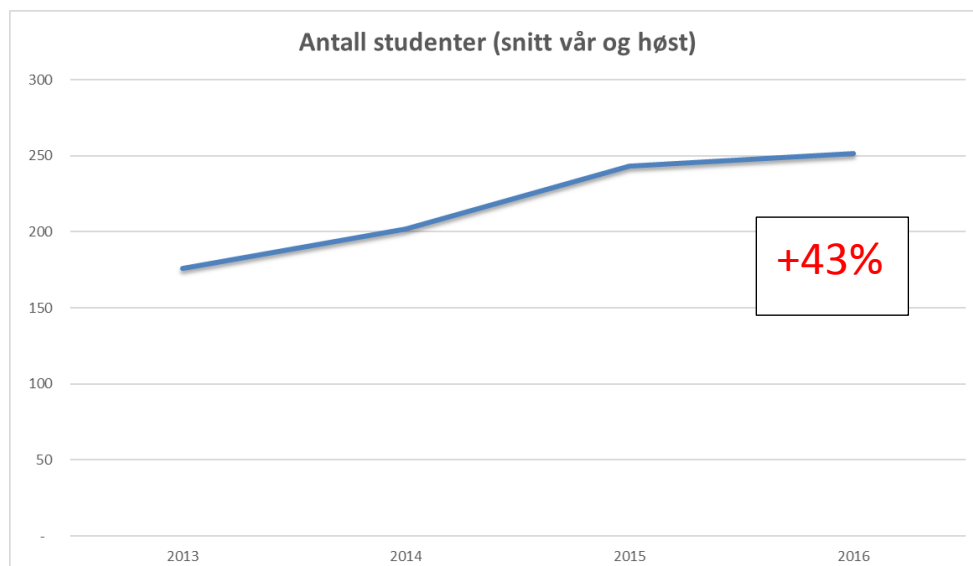
Steinerhøyskolens hovedutfordringer beskrives flere steder i dette dokumentet.

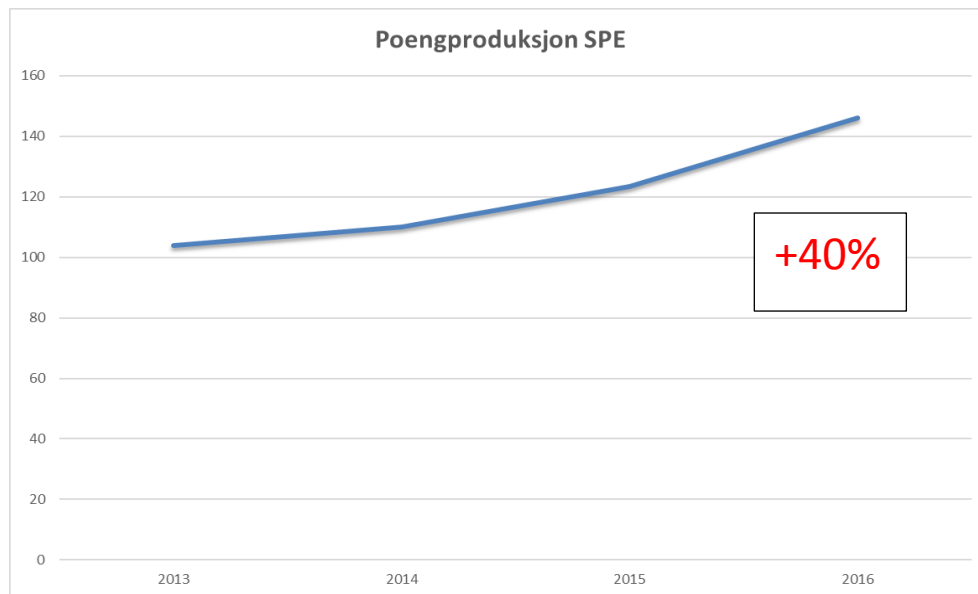
Det steinerpedagogiske miljøet i Norge teller 30 skoler, og 45 barnehager og 15 sosialterapeutiske institusjoner. Steinerhøyskolen skal dekke bredden av behov for grunn-, etter- og videreutdanning for alle disse aktørene. Per i dag er det mange tilbud og for få studenter på hvert av dem til å kunne drive kostnadseffektivt. På den annen side opprettholder høyskolen et fagmiljø og en bredde av tilbud som på sikt kan utdanne flere fremtidige pedagoger og sosialpedagoger enn i dag.

Situasjonsoversikt for Steinerhøyskolen:

- alle norske steinerpedagogiske institusjoner har behov for kvalifisert arbeidskraft
- Steinerhøyskolen har større kapasitet enn antall kvalifiserte søkere som tar imot tilbudt studieplass (tilstrømningsproblem)
- studietilbudene ved Steinerhøyskolen har store utfordringer med ett eller flere av de kvantitative styringsparameterne knyttet til:
 - *antall søkere per studieplass*
 - *kandidater per program på bachelor- og masternivå*
 - *gjennomstrømming på normert tid*

Lav tilstrømming er i dag Steinerhøyskolens største trussel og en av hovedgrunnene til høyskolens andre utfordringer. Det er et tett samarbeid med praksisfelt og oppdragsgivere for å øke rekrutteringen til høyskolens studietilbud. Det har medført en betydelig økning i både studenttall og poengproduksjon de siste årene.

Framtidsutsiktene for Steinerhøyskolen kan være gode hvis høyskolen blir mer synlig, godt og tydelig profilert og spredd på viktige arenaer; gjennom aktiviteter og handlinger, i samfunnsdebattene, i nettverk og på andre måter. Dette vil gjøre Steinerhøyskolens studietilbud, idégrunnlag og verdier kjent for mange flere mennesker og kan på den måten være med på å øke tilstrømningen til studiene. I tillegg er det avgjørende at Steinerhøyskolens kandidater sikres gode overgangsmuligheter til annen høyere utdanning og kan oppnå tilsettingskompetanse i offentlige skoler og barnehager. Dette vil gjøre profesjonsstudiene mer attraktive og bidra til at Steinerhøyskolens utdanninger blir et tryggere valg for unge mennesker. Det er derfor svært gledelig at det er besluttet å søke akkreditering for en fellesgrad med Høyskolen i Oslo og Akershus, en grunnskolelærerutdanning med steinerpedagogikk, 1. – 7. klasse som vil gi tilsettings- og undervisningskompetanse i både steinerskoler og offentlige skoler. Det er allerede inngått et samarbeid mellom de to høyskolene, og målet er å komme i gang med fellesgraden senest 2019. Samtidig er spørsmålet om å gi kandidater med steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning likeverdig kompetanse som barnehagelærere utdannet ved offentlige barnehagelærerutdanninger tatt opp på nytt med Kunnskapsdepartementet.

Økt tilstrømning vil også påvirke gjennomstrømningen i studiene positivt og kan skape større faglig fokus og trykk i studentgruppene. Det vil gi økt økonomisk handlingsrom fordi studieavgifter og statsstøtte vil øke, og dette vil gjøre det mulig å nå resultater og mål tidligere. Steinerhøyskolen prioriterer også å søke finansiering for forskning og andre prosjekter fra eksterne kilder i 2017.

Økt tilstrømning vil også påvirke gjennomstrømningen i studiene positivt og kan skape større faglig fokus og trykk i studentgruppene. Det vil gi økt økonomisk handlingsrom fordi studieavgifter og statsstøtte vil øke, og dette vil gjøre det mulig å nå resultater og mål tidligere. Steinerhøyskolen må prioritere å søke finansiering for forskning og andre prosjekter fra eksterne kilder i langt større grad enn det som har vært gjort til nå.

De største fremtidige utfordringene ligger først og fremst på tre områder:

- rekruttere nok studenter til å sikre videre drift på kort sikt og dekke Steinerskolenes, - barnehagenes og de sosialterapeutiske virksomhetenes behov i fremtiden

- svare på myndighetenes krav til og ambisjoner for universiteter og høyskoler og ivareta Steinerhøyskolens formål og eksistensberettigelse
- hente inn ekstern finansiering

Risikovurdering og tiltak

Risikoen for ikke å oppnå målene er selvsagt til stede, men i Steinerhøyskolens detaljerte planer for 2017 er det lagt vekt på å tydeliggjøre mål og ressurser slik at forventningene til den enkelte medarbeider blir lettere å forstå og følge opp.

Ved å gjøre små endringer og tenke langsiktig er det mulig å nå mål om solide fagmiljøer selv om det tar lang tid. Det er dessuten spesielt gledelig at det er inngått et samarbeid med Høyskolen i Oslo og Akershus som bidrar til faglig utveksling og gir studenter og ansatte et større og rikere fagmiljø. Steinerhøyskolens økonomi er svært utfordrende, men under kontroll. Det er ingen risiko for en ny økonomisk krise i 2017.

For en utdanningsinstitusjon som Steinerhøyskolen er det avgjørende at kvalitet vurderes ut ifra størrelse, egenart og et nasjonalt hensyn til behovet for kvalifiserte steinerpedagoger. Steinerhøyskolen har opprettet en fruktbar dialog med Kunnskapsdepartementet om hvordan institusjonens egenart og samfunnsoppdrag kan ivaretas samtidig som høyskolens studenter sikres mobilitet og muligheter for videre studier.

5.3 Steinerhøyskolens prioriterte mål for 2017

Steinerhøyskolens satsningsområder og tiltak er basert på analyser, vurderinger av erfaringer fra kvalitetssikringssystemet og konkretiseringer av mål fra strategisk langtidsplan 2016 - 2020 i en årlig prioritert plan. Nedenfor følger en sammenfatning av satsningsområdene for 2016. Planen inneholder også detaljerte lister over tiltak, ansvar og anslått ressursbehov.

Steinerhøyskolens prioriterte plan er en viktig del av høyskolens systematiske arbeid for å sikre og videreutvikle kvalitet. Den presenterer de årlige satsningsområdene som er valgt ut på bakgrunn av analyser og vurderinger av erfaringer og resultater fra kvalitetsplanen (studentevalueringer og foreslåtte tiltak fra LMU, eksamensrapporter med mer).

Prioritert plan 2017 forholder seg til følgende sektormål som gjelder for private høyskoler som mottar statstilskudd fra Kunnskapsdepartementet:

- høy kvalitet i utdanning og forskning
- forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
- god tilgang til utdanning
- effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Dokumentet er strukturert slik sektormål og nasjonale styringsparametere er beskrevet i *Tilskuddsbrev for private høyskoler 2017*, datert 22.12.2016. Styringsparametere som ikke er aktuelle for Steinerhøyskolen er markert med **rødt**.

Nedenfor følger en sammenfatning av satsningsområdene for 2016. **Steinerhøyskolens egne mål er angitt med blå farge.**

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

- 1.1: Øke tilstrømmingen til samtlige studietilbud, men spesielt til grunnutdanningene – styrke rekrutterings- og markedsføringsarbeidet - bli mer synlige
- 1.2: Styrke relasjonene til norske og nordiske samarbeidspartnere
- 1.3: Gjennomføring av bachelor- og masterstudier
- 1.4: Evaluere og videreutvikle strukturen i studieprogrammene
- 1.5: Studentenes studieinnsats og tilfredshet
- 1.6: Følge opp langsiktig plan for forskning og utviklingsarbeid og publisering
- 1.7: Vitenskapelig publisering:
- 1.8: Gjennomføring av ph.d.-utdanningen:
- 1.9: EU-samarbeid: Horisont 2020, utveksling gjennom Erasmus +

Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

- 2.1: Relevans i utdanning: Andel masterkandidater som er i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning
- 2.2: Bidragsinntekter fra NFF og andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk
- 2.4: MNT-fag

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

- 3.1: Dimensjonering: kandidattall på helse- og lærerutdanninger
- 3.2: Fleksibilitet og mobilitet

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

- 4.1: Effektivitet
- 4.2: Likestilling

5.4 Hvordan synliggjøres dette i budsjettet?

Lønnskostnadene er fortsatt den desidert største posten på budsjettet. Antall årsverk vil være lavere i 2017 enn i 2016 og totale lønnskostnader vil være 3% under 2015. Dette til tross for at nesten alle mål og oppgaver for 2017 er knyttet til handlinger som ansatte må utføre.

Det innebærer fortsatt høyt arbeidspress, kontinuerlig behov for effektivisering og fravær av lønnsjusteringer i 2017.

Siden det å være i økonomisk balanse har høyeste prioritet, er det ikke plass for utviklingsprosjekter innen rammen av budsjettet

hele tusen	Budsjett 2017
Driftsinntekter	
Offentlige tilskudd	11 953
Salgsinntekter	7 988
Andre driftsinntekter	601
Sum driftsinntekter	20 542
Driftskostnader	
Varekostnad	1 836
Lønn og andre personalkostnader	14 536
Andre driftskostnader	4 117
Sum driftskostnader	20 489
Ordinært driftsresultat	53
Finansinntekter og kostnader	-40
Resultat av finansposter	-40
Resultat før skatt	13
Skattekostnad	
Årsresultat	13

6 Foreløpig årsregnskap og ledelseskommentar

6.1 Ledelseskommentar for 2016

Steinerhøyskolen er en stiftelse med flere akkrediterte studieprogram.

Steinerhøyskolens formål:

Stiftelsens formål er å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet. Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Bekreftelse

Jeg bekrefter at regnskapet er avlagt i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk, og presentert i samsvar med de oppstillingsplaner og særskilte krav til regnskapsopplysninger som Kunnskapsdepartementet har fastsatt, med opplysning om eventuelle avvik.

Regnskapet gir et dekkende og rettviseende bilde av høyskolens økonomiske stilling, med opplysning om eventuelle særlige forhold.

Nøkkeltall

hele tusen	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Driftsinntekter				
Offentlige tilskudd	11 953	11 546	11 546	10 939
Salgsinntekter	7 988	8 975	8 549	8 352
Andre driftsinntekter	601	975	872	3 020
Sum driftsinntekter	20 542	21 496	20 967	22 311
Driftskostnader				
Varekostnad	1 836	2 822	2 076	2 817
Lønn og andre personalkostnader	14 536	14 576	14 566	15 502
Andre driftskostnader	4 117	4 082	4 174	4 965
Sum driftskostnader	20 489	21 480	20 816	23 284
Ordinært driftsresultat	53	16	151	-973
Finansinntekter og kostnader	-40	-50	-19	15
Resultat av finansposter	-40	-50	-19	15
Resultat før skatt	13	-34	132	-958
Skattekostnad			-	-
Årsresultat	13	-34	132	-958

Omtale av vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap

Statsstøtten øker som ventet med 0,6 MNOK etter en midlertidig nedgang i 2015. Som ventet går andre driftskostnader markert ned. Dette skyldes at vi som følge av bedre økonomi ikke iverksatte noen innsamlingsaksjon i 2016.

Etter at kostnadene var ute av kontroll i 2015 er kostnadene i 2016 redusert med hele 2,5 MNOK / 11 %. Alle typer kostnader er redusert. På lønn og personal tilsvarer nedgangen 1,5 årsverk.

På balansesiden utgjør den største endringen en nedgang i kassakreditten på 0,9 MNOK.

Omtale av vesentlige avvik mellom resultatbudsjett og resultatregnskap for 2016

Etter at store økonomiske problemer ble avdekket i midten av 2015 har vi hatt sterk fokus på økonomisk styring og kontroll. Arbeidet med budsjettet for 2016 var en viktig del av dette. Resultatet av et godt gjennomarbeidet budsjett og sterk kontroll er små avvik. Den største posten i regnskapet, lønn og andre personalkostnader, har et avvik på NOK 10.000, eller 0,07 %.

Gjennomførte investeringer og planlagte investeringer

Vi har ikke gjennomført investeringer i 2016, og det er heller ikke planlagt investeringer av betydning for de kommende år. Det er ikke nødvendig for å sikre høyskolens drift.

Vurdering av høyskolens drift i regnskapsperioden

Vi har nå fullstendig oversikt over høyskolens drift og økonomi. Økonomien er fortsatt svak, men under kontroll. Vi ser ingen risiko for en ny økonomisk krise i 2017 eller 2018, men for å styrke egenkapitalen må inntektene økes. Det krever økt studenttilgang. Kostnadene kan ikke kuttes ytterligere.

Trender og utvikling i inntekter og sentrale kostnader

Statsstøtten, som utgjør rundt 60 % av inntektene, har vært stabil fra 2013 til 2017: 11,5 MNOK +/- 0,5 MNOK

De øvrige inntektene er som tidligere omtalt ned fra 2015, men 15 % over 2014.

Driftskostnadene er redusert til et bærekraftig nivå etter toppen i 2015.

Disponering av overskudd

Overskuddet på NOK 131.645 overføres til annen egenkapital

Revisor

Høyskolens revisor er Tor-Henning Carlsen, RevisorCirkelen Tønsberg AS

Vennlig hilsen

Dagny Ringheim
Dagny Ringheim

Rektor